

Opgang, 20 september 2026

Teksten

1 – Adriaan Willaert (c.1490-1562): "Miserere nostri Deus omnium" (a 5) (Singer Pur)

Willaert was een van de belangrijkste componisten van de zogenaamde Franco-Vlaamse school van polyfonisten. Zoals ook vele andere meesters uit de Lage Landen trok hij als twintiger naar Italië waar hij de rest van zijn leven doorbracht.

Het 5-stemmige motet *Miserere nostri Deus omnium* gebruikt de tekst van Sirach 36:1-10,12, gebed om erbarmen voor Israël.

Miserere nostri Deus omnium.
Respice nos et ostende nobis lucem miserationum
tuarum.
Et immitte timorem tuum super gentes quae non
exquisierunt te.
Ut enarrent mirabilia tua et cognoscant
quod non est Deus praeter te, Domine.
Alleva manum tuam super gentes alienas
ut videant potentiam tuam.
Sicut enim in conspectu eorum sanctificatus es in
nobis sic in conspectu nostro magnificaberis in eis.
Ut cognoscant, sicut et nos cognovimus quod non
est Deus praeter te, Domine.

Heb medelijden met ons, o God van alles.
Zie op ons neer en toon ons het licht van uw
barmhartigheid.
En zend uw vrees over de volken die U niet hebben
gezocht.
Opdat zij uw wonderen verkondigen en weten dat er
geen God is naast U, o Heer.
Hef uw hand op over de vreemde volken
opdat zij uw macht zien
Want zoals U in hun ogen in ons geheiligd bent zo
zult U in onze ogen in hen verheerlijkt worden.
Opdat zij weten, zoals wij ook geweten hebben dat
er geen God is naast U, o Heer.

2 – Franz Liszt (1811-1886): "Quasi cedrus!", uit Mariengarten, S.62, voor 2 sopranen, alt, tenor en orgel (Gáti István, Lukin Márta, Strausz Kálmán, Elekes Zsuzsa, Hungarian Youth Ensemble Choir)

Liszt is natuurlijk het meest bekend door zijn pianocomposities, maar was zelf ook organist en heeft tevens een reeks religieuze composities op zijn naam staan.

De tekst is gebaseerd op Sirach 16b-20, met een kleine referentie aan Hooglied 4:7-8a.

Quasi cedrus exaltata sum in Libano et quasi
cypressus in monte Sion et quasi palma exaltata sum
in Cades et quasi plantatio rosae in Ierico.

Ik ben verheven als een ceder in Libanon, en als een
cipres op de berg Sion, en als een palmboom in
Kadesh, en als een rozenplantage in Jericho.

Quasi oliva speciosa in campis et quasi platanus
exaltata sum iuxta aquam in plateis.

Ik ben verheven als een prachtige olijfboom in de
velden, en als een plataan aan het water in de
straten.

Sicut cinnamomum et balsamum aromatizans
odorem dedi.

Ik verspreidde een geur als kaneel en aromatische
balsem.

Quasi murra electa dedi suavitatem odoris
In plenitudine sanctorum detentio mea.

Ik verspreidde een zoete geur als kostbare mirre, in
de volheid der heiligen waar ik verblijf.

Vervolg op pagina 2

3 – James MacMillan (1959): "Ecce sacerdos magnus" (Kathedrale koor van Warschau Musica Sacra, o.l.v. Paweł Łukaszewski)

MacMillan schreef dit stuk voor de consecratie van bisschop Hugh Gilbert, als katholieke bisschop van Aberdeen.

De tekst is gebaseerd op Sirach 44:16-27 (lofzang op de voorvaders), en is (in deels aangepaste vorm) onderdeel van de latijnse mis. In de zetting van Anton Bruckner was de tekst ook te horen bij de kroning van koning Charles III.

Ecce sacerdos magnus qui in diebus suis placuit Deo, et inventus est iustus.	Zie, de hogepriester die God in zijn dagen behaagde, en die rechtvaardig bevonden werd.
Ideo iureiurando fecit illum Dominus crescere in plebem suam.	Daarom liet de HEER hem toenemen onder zijn volk met een eed.
Benedictionem omnium gentium dedit illi, et testamentum suum confirmavit super caput eius.	Hij gaf hem de zegen van alle volken, en bevestigde zijn verbond op zijn hoofd.

4 – William Byrd (c.1543-1623): "Memento homo", uit Cantiones sacrae, 1575 (a 6) (The Cardinal's Musick)

De tekst is gebaseerd op Sirach 17:13 (de werken van de Heer) en Job 34:15. Jezus Sirach refereert hier op zijn beurt weer aan Genesis 3:19.

Memento homo, quod cinis es, et in cinerem reverteris.	Bedenk, mens, dat je as bent en tot as zult terugkeren.
---	--

5 – Ralph Vaughan Williams (1872-1958): "Let us now praise famous men", voor koor (unisono) en orgel (Cardiff Festival Choir, o.l.v. Owain Arwel Hughes)

De tekst van deze compositie is gebaseerd op Sirach 44:1,3a,4a,5,7,9a,14 (lofzang op de voorvaders), en wordt ondermeer gebruikt bij Allerheiligen en andere heiligendagen. Het is opgenomen in The Church Anthem Book, no. 51.

Let us now praise famous men, and our fathers that began us.	Laten we nu beroemde mannen en onze vaders, die ons verwekt hebben, eren.
Such as did bear rule in their kingdoms, men renowned for their power.	Zulke mannen heersten in hun koninkrijken, mannen die bekend stonden om hun macht.
Leaders of the people by their counsels, and by their knowledge.	Leiders van het volk door hun raadgevingen en door hun kennis.
Such as found out musical tunes, and recited verses in writing.	Zoals het uitzoeken van melodieën en het opschrijven van verzen.
All these were honoured in their generations, and were the glory of their times.	Al deze figuren werden in hun generaties geëerd en vormden de glorie van hun tijd.
And some there be, which have no memorial, who are perished as though they had never been.	En er zijn er die geen gedenkteken hebben, die zijn verdwenen alsof ze nooit bestaan hebben.
Their bodies are buried in peace, but their name liveth for evermore.	Hun lichamen zijn in vrede begraven, maar hun naam leeft voort tot in eeuwigheid.

6 – Roland de Lassus (1532-1594): "Beatus vir qui in sapientia morabitur", uit: Cantiones duum vocum, No.1 (a 2) (Ensemble l'Echelle)

Deze compositie komt voor in een bundel van 24 2-stemmige motetten. De tekst komt van Sirach 14:22 (wijsheid brengt geluk) en de vertaling is de Statenvertaling.

Beatus vir qui in sapientia morabitur, et qui in iustitia meditabitur, et in sensu cogitabit circumspectionem Dei.	Zalig is de man die met wijsheid betracht hetgeen eerlijk is, en die met zijn verstand van heilige dingen spreekt.
--	--

Vervolg op pagina 3

7 – Heinrich Schütz (1585-1672): "Wie ein Rubin", uit: Symphoniae Sacrae II, Op. 10, SWV 357 (Capella Augustana, o.l.v. Matteo Messori)

De tekst is ontleend aan Sirach 32: 5-6, een hoofdstuk dat gaat over gepast en ongepast spreken. De vertaling is uit de NBV21.

Wie ein Rubin in feinem Golde leuchtet, also zieret
ein Gesang das Mahl.
Wie ein Smaragd in schönem Golde stehet, also
zieren die Lieder beim guten Weine.

Muziek terwijl je samen wijn drinkt, is als een zegel
van granaat op een gouden sieraad.
Als een zegel van smaragd in goud gevat, zo is een
melodie bij kostelijke wijn.

8 – Melchior Franck (1579-1639): "Wohl dem der ein tugentsam Weib hat", uit: Geistliche Gesäng und Melodeyen (1608), nr. 4 (a 8) (Cantus & Capella Thuringia, o.l.v. Christoph Dittmar)

De tekst voor dit dubbelkorig motet (Spruchmotet) in deze bundel, waarvan de meeste stukken overigens zijn ontleend het Hooglied, komt uit Sirach 26, een hoofdstuk dat gaat over slechte en goede vrouwen. Franck was in zijn tijd een gevierd componist van bruiloftsmotetten. De vertaling is uit de NBV21.

Wohl dem, der ein tugentsam Weib hat, deß lebet
er noch eins so lang.
Ein heußlich Weib, ist ihrem Mann ein Frewde, und
macht ihm ein fein ruhig Leben.
Ein tugentsam Weib ist eine edle Gabe, und wird
dem gegeben, der Gott fürchtet, er sey reich oder
arm, so ist sie ihm ein Trost und macht ihn allzeit
fröhlich.

Gelukkig is de man van een goede vrouw, hij leeft
twee keer zo lang.
Een sterke vrouw geeft haar man vreugde, hij zal in
vrede oud worden.
Met een goede vrouw is men uitstekend bedeeld, ze
wordt geschonken aan wie ontzag heeft voor de
Heer. Rijk of arm, zo'n man is gelukkig, zijn gezicht
staat altijd opgewekt.